

2024/xxxx(INI)

24.10.2024

ПРОЕКТ НА ДОКЛАД

относно Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) след 2027 г.
(2024/xxxx(INI))

Комисия по заетост и социални въпроси

Докладчик: Марит Май

СЪДЪРЖАНИЕ

	Страница
ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ.....	3
ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ.....	10
ANNEX: ENTITIES OR PERSONS FROM WHOM THE RAPPORTEUR HAS RECEIVED INPUT.....	12

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

относно Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) след 2027 г.

(2024/xxxx(INI))

Европейският парламент,

- като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз и по-специално членове 46, буква г), 149, 153, параграф 2, буква а), 164, 175 и 349 от него,
- като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+)¹,
- като взе предвид съобщението на Комисията от 27 март 2024 г. относно Деветия доклад за сближаването (COM(2024)0149),
- като взе предвид Европейския стълб на социалните права (ЕССП), провъзгласен и подписан от Съвета, Парламента и Комисията на 17 ноември 2017 г.,
- като взе предвид съобщението на Комисията от 4 март 2021 г., озаглавено „План за действие на Европейския стълб на социалните права“ (COM (2021) 0102), и предложените в него водещи цели за 2030 г. в областта на заетостта, обучението и намаляването на бедността,
- като взе предвид Декларацията от Ла Юлп относно бъдещето на Европейския стълб на социалните права, подписана от Парламента, Комисията, Европейския икономически и социален комитет и Съвета на 16 април 2024 г.,
- като взе предвид своята резолюция от 29 април 2021 г. относно Европейската гаранция за децата²,
- като взе предвид своята резолюция от 21 ноември 2023 г., озаглавена „Децата на първо място – укрепване на гаранцията за децата две години след приемането ѝ“³,
- като взе предвид своята резолюция от 8 октомври 2020 г. относно гаранцията за младежта⁴,
- като взе предвид своята резолюция от 5 юли 2022 г., озаглавена „Към общи европейски действия в областта на грижите“⁵,

¹ ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 21, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj>.

² ОВ C 506, 15.12.2021 г., стр. 94.

³ ОВ C, C/2024/4212, 24.7.2024 г., ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/4212/oj>.

⁴ ОВ C 395, 29.9.2021 г., стр. 101.

⁵ ОВ C 47, 7.2.2023 г., стр. 30.

- като взе предвид своята резолюция от 18 юни 2020 г. относно Европейската стратегия за хората с увреждания след 2020 г.⁶,
 - като взе предвид своята резолюция от 13 декември 2022 г., озаглавена „Към равни права за хората с увреждания“⁷,
 - като взе предвид своята резолюция от 24 ноември 2020 г. относно борбата с бездомничеството в ЕС⁸,
 - като взе предвид своята резолюция от 21 януари 2021 г. относно достъпа за всеки до достойни жилища на разумни цени⁹,
 - като взе предвид своята резолюция от 23 ноември 2023 г. относно създаването на работни места – справедлив преход и инвестиции с положително въздействие¹⁰,
 - като взе предвид своята резолюция от 21 януари 2021 г. относно стратегията на ЕС за равенство между половете¹¹,
 - като взе предвид член 55 от своя Правилник за дейността,
 - като взе предвид становището на комисията по регионално развитие,
 - като взе предвид доклада на комисията по заетост и социални въпроси (A10-0000/2024),
- A. като има предвид, че Европейският социален фонд плюс (ЕСФ +) подкрепя, допълва и добавя стойност към политиките на държавите членки, за да се гарантират равни възможности, равен достъп до пазара на труда, справедливи и висококачествени условия на труд, социална закрила и приобщаване;
- Б. като има предвид, че ЕСФ + е единственият фонд на ЕС, насочен предимно към социалните политики, и следователно е уникален сам по себе си и е силно ефективен за постигането на социално приобщаване, заедно с политиката на сближаване;
- В. като има предвид, че различните уязвими групи имат различни потребности, като например жените в бедност, трудовите мигранти, децата, хората с увреждания и възрастните хора; като има предвид, че цифровият и екологичният преход са много необходими, но те пораждат и предизвикателства за всички хора и всички работници, и като има предвид, че за да успее в това начинание, ЕС трябва да гарантира справедлив преход, който не губи от поглед работниците и уязвимите хора;
- Г. като има предвид, че наличието и финансовата достъпност на достойните

⁶ ОВ С 362, 8.9.2021 г., стр. 8.

⁷ ОВ С 177, 17.5.2023 г., стр. 13.

⁸ ОВ С 425, 20.10.2021 г., стр. 2.

⁹ ОВ С 456, 10.11.2021 г., стр. 145.

¹⁰ ОВ С, С/2024/4224, 24.7.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/4224/oj>.

¹¹ ОВ С 456, 10.11.2021 г., стр. 208.

жилищни условия намаляват поради прекомерната либерализация на пазара; като има предвид, че за пръв път в историята си ЕС ще има комисар, отговарящ за справяне с жилищните кризи, както и първия по рода си европейски план за жилища на достъпни цени, който се очаква през 2025 г.;

- Д. като има предвид, че Европейската гаранция за децата има за цел предотвратяването и борбата със социалното изключване на децата, като се гарантира ефективен и свободен достъп до висококачествено образование и грижи в ранна детска възраст, образование и здравеопазване, както и ефективен достъп до здравословно хранене и подходящо жилищно настаняване;

Принципи на ЕСФ + след 2027 г.

1. настоява, че ЕСФ + трябва да продължи да бъде ключовият и основен инструмент за подкрепа на държавите членки, хората и регионите в укрепването на социалното измерение на Съюза;
2. настоява, че целите на ЕСФ + следва да бъдат да се постигнат високи равнища на заетост с адекватни заплати, достойни условия на труд, здравословна работна среда и социално осигуряване, за да се развие квалифицирана, конкурентоспособна и устойчива работна сила, готова за двойния преход и бъдещия свят на труда, и да се изгради справедлива социална закрила и приобщаващи и сплотени общества с цел изкореняване на бедността и изпълнение на принципите и водещите цели, определени в Европейския стълб на социалните права;
3. призовава за силен, укрепен, самостоятелен ЕСФ + със значително увеличена публична подкрепа за съществуващите инструменти, насочени към осигуряване на средства за най-бедните в нашите общества; поради това настоява за удвояване на финансирането за ЕСФ + след 2027 г.;
4. изразява сериозна загриженост относно опитите за разделяне или сливане на съществуващия ЕСФ + с други фондове, тъй като това би създавало сериозни рискове за изпълнението на неговите цели и тези на Европейския стълб на социалните права (ЕССП) и неговия план за действие, както и за постигането на водещите цели на ЕССП; предупреждава, че обединяването или опростяването на фондовете може да не подобри тяхната ефективност;
5. счита, че различното управление на ЕСФ + би довело до загуба на приоритета, който се отдава на социалните аспекти, включително проекти в областта на заетостта и социалното приобщаване, и до финансиране, което не достига до местните равнища и най-нуждаещите се, като същевременно би увеличило риска от преразпределяне на средства за други цели;
6. призовава Комисията и държавите членки да гарантират участието на социалните партньори, организациите на гражданското общество и представителите на целевите групи във всички етапи на разработване, изпълнение, мониторинг и оценка на ЕСФ +, да разпределят подходящо финансиране за тази цел и да предотвратят изключването на по-малките участници;

7. отбелязва, че настоящата програма по ЕСФ + беше приета преди появата на кризи, които доведоха до висока инфлация и повишени разходи за живот, и следователно изискват по-големи публични и социални инвестиции, така че съществуващият ЕСФ + не е в състояние да посрещне настоящите нужди; призовава Комисията да гарантира наличието в следващата многогодишна финансова рамка на всеобхватен, стабилен и широкомащабен бюджет за ЕСФ +, основан на потребностите и правата;
8. подчертава, че ЕСФ + след 2027 г. следва да инвестира в справянето с трайните социални предизвикателства и да остане близо до общите и специфичните цели, определени в настоящия ЕСФ +; подчертава значението на принципите на фонда за споделено управление, ясни цели и тематични концентрации, както и че по-голямата част от фонда следва да се изразходва възможно най-близо до тези, които го използват;
9. подчертава, че ЕСФ + не следва да се използва за реагиране при извънредни ситуации или кризи; настоява, че ЕСФ + следва да бъде допълнен от механизъм за социално спасяване, способен да реагира на извънредни социални ситуации и кризисни ситуации; призовава Комисията да надгражда върху успеха на временния инструмент на ЕС, стартиран през 2020 г., озаглавен „Подкрепа за смекчаване на рисковете от безработица при извънредни обстоятелства (SURE)“, в борбата с временната безработица и незабавно да предложи презастрахователна схема на ЕС при безработица;

Цели, приоритети и бюджет

10. подчертава, че хоризонталните принципи, като например равенството между половете, борбата с дискриминацията и свободата на движение, следва да бъдат неразделна част от ЕСФ +; подчертава значението на междусекторния подход при цялото разработване и прилагане на фонда;
11. настоява, че ЕСФ + следва да бъде насочен към хората в най-неравностойно положение в нашите общества, независимо от техния пол, джендър, сексуална ориентация, възраст, религия или убеждения, расова или етническа принадлежност, и по-специално маргинализираните общности, като например ромите, хората с увреждания или хронични заболявания, бездомните хора, децата и възрастните хора; подчертава, че ЕСФ + трябва да бъде приобщаващ, като се обръща специално внимание на всички видове семейства, включително семействата с един родител, семействата с повече от двама родители и семействата на дъгата;
12. призовава Комисията, с оглед на настоящите предизвикателства, да включи в специфичните цели на ЕСФ + насърчаването на справедливия преход, социално-икономическата интеграция на мигрантите, включително трудовите мигранти, социалното приобщаване на жените, които са жертви на насилие, основано на пола, и интеграцията на възрастните хора;
13. подчертава, че постигането на целите на ЕССП по отношение на бедността се превръща в предизвикателство, освен ако не бъде предоставена конкретна подкрепа за облекчаване на натиска върху системите за социална закрила и

сметчаване на социалното въздействие на кризите; настоява за предоставяне на подкрепа, за да се гарантират достойни условия на живот за всички, с достъп до висококачествени основни услуги; призовава стратегията на ЕС за борба с бедността, очертана в политическите насоки на председателя на Комисията Урсула фон дер Лайен за мандата 2024—2029 г., да се изпълнява чрез ЕСФ +, като неговите задължителни цели за намаляване на бедността, националните индекси на заплатите, гарантиращи жизнен минимум, и референтните бюджети, се използват за референтни показатели и се прилага многоизмерен подход;

14. подчертава, че справянето с детската бедност изисква подходящо финансирани, всеобхватни и интегрирани мерки, заедно с прилагането на Европейската гаранция за децата на национално равнище, и настоява, тя да представлява основен стълб на стратегията на ЕС за борба с бедността; повтаря предишните си искания ЕСФ + за периода след 2027 г. да включва специален бюджет от най-малко 20 милиарда евро за Европейската гаранция за децата; настоява, че всички държави членки следва да разпределят най-малко 5 % от своите средства по ЕСФ + за Европейската гаранция за децата и най-малко 10 % за държавите членки, в които делът на децата, изложени на риск от бедност или социално изключване, е по-голям;
15. настоятелно призовава Комисията да увеличи заделянето на средства за социално приобщаване над настоящите 25 %, а заделянето на средства за хранителни помощи и основно материално подпомагане за най-нуждаещите се лица — на 5 % в отговор на нарастващите разходи за живот и храна;
16. споделя амбицията да се даде приоритет на справянето с жилищните кризи и настоява ЕСФ + след 2027 г. да подобри навременния и равен достъп до финансово достъпни, достойни, устойчиви и висококачествени услуги, насърчаващи достъпа до жилищно настаняване; счита, че всички държави членки трябва да инвестират най-малко 5 % от своите средства по ЕСФ + за справяне с бездомничеството;
17. подчертава необходимостта от осигуряване на достатъчно финансиране на ЕСФ + след 2027 г. за висококачествено и публично образование за всички, за развитие на умения, повишаване на квалификацията, преквалификация и учене през целия живот, както и за справяне с недостига на умения, като се гарантира, че хората могат успешно да се ориентират в преходите на пазара на труда;
18. призовава да се засилят усилията в подкрепа на прилагането на гаранцията за младежта като се увеличи заделянето на средства за всички държави членки, които отделят за това най-малко 15 % от своите средства по ЕСФ +; в този контекст повтаря призива си към държавите членки да забранят неплатените стажове;
19. подчертава значението на ЕСФ + за съсредоточаване върху различни групи с различни потребности; поради това подчертава, че е важно да се предостави подкрепа за проекти относно социално-икономическото положение на мигрантите, включително трудовите мигранти, социалното приобщаване на хората с увреждания, застаряващото население в обществото, жените и децата и

домакинствата, оглавявани от жени; настоява ЕСФ + след 2027 г. да включва други аспекти на социалното приобщаване, като например жилищното настаняване, здравеопазването и семейното положение и подкрепата за услугите, предоставяни на равнище общност;

20. подчертава, че направлението „Заетост и социални иновации“ на ЕСФ + предоставя подкрепа по отношение на несигурното положение на мобилните работници и осигурява финансиране за консултации, свързани с профсъюзите; призовава Комисията и държавите членки да гарантират постоянно финансиране за национални и транснационални услуги за консултиране на синдикални организации за такива работници;
21. призовава ЕСФ + да стимулира изпълнението на европейската стратегия за полагане на грижи, като инвестира в качествено образование и грижи в ранна детска възраст чрез основани на общността, ориентирани към човека, висококачествени, финансово приемливи и достъпни системи за полагане на грижи;
22. подчертава, че изпълнението на Европейския стълб на социалните права и на реформите, необходими за спазване на специфичните за всяка държава препоръки в рамките на европейския семестър, зависят също така от солидната подкрепа на ЕСФ + за определени мерки на политиката, особено тези, свързани с укрепването на системите за социално подпомагане, гарантирането на приобщаващо и висококачествено обществено образование, намаляването на детската бедност и изкореняването на бездомничеството;
23. призовава Комисията да отпусне значителни финансови ресурси за изграждане на капацитет, с цел да се даде възможност на социалните партньори да играят съответната роля в областите на тяхната компетентност, да се укрепи капацитетът им за участие в социален диалог както на равнището на ЕС, така и на национално равнище, и да се засилят действията на социалните партньори — чрез включване на техническа помощ за тези три цели — със задължение за подходящ минимален процент на инвестициите от страна на държавите членки; освен това настоява, че на социалните партньори и организациите на гражданското общество следва да бъде гарантиран достъп до финансиране за целите на социалната политика във всички държави членки при равностойни условия;
24. подчертава, че е от изключително значение малките социални предприятия и организациите на гражданското общество да имат достъп до всички аспекти на ЕСФ +; призовава за увеличаване на процента на съфинансиране на най-малко 90 % за мерките, насочени към най-нуждаещите се лица, прилагани от организациите на гражданското общество, и най-малко 70 % за мерките, изпълнявани от социалните предприятия;

Функциониране на фонда

25. призовава държавите членки да гарантират, че регионалните и местните органи и организации имат право на мнение по отношение на проекти, финансирани от националните бюджети;

26. настоява, че правилата, уреждащи използването на ЕСФ +, трябва да гарантират и подобряват спазването на принципите на правовата държава, достиженията на правото на ЕС, най-високите социални стандарти на ЕС, социалните права и демократичните принципи, както и да бъдат приведени в съответствие с ЕССП, целите на ООН за устойчиво развитие и основните права на човека и права на работниците;
27. призовава в правилата за обществените поръчки и концесиите да се заложи засилена и по-ефективна обвързаност с условия в социалната сфера, със съответните ефективни санкции; насърчава Комисията да създаде всеобхватна база данни, допълваща данните на Евростат, за да се даде възможност за съвременно и надеждно наблюдение на развитието на заетостта, условията на живот и колективните трудови правоотношения;
28. призовава за намаляване на административната тежест, по-специално чрез опростяване на процедурите за кандидатстване за достъп до средства и процедурите за докладване за организациите, по-специално за тези с по-малък размер; предупреждава, че опростяването не трябва да компрометира основните принципи на споделено управление, прозрачност и отчетност, като се гарантира правилното управление на публичните средства;
29. предупреждава, че не всички хора са подготвени за цифровизацията и че в резултат на това определени групи хора, особено най-уязвимите, биха могли да пропуснат възможностите за финансиране;
30. счита, че е необходимо да се положат повече усилия, за да могат организациите и хората да бъдат запознати с всички възможности, които ЕСФ + може да предостави; настоява Комисията и държавите членки да повишават осведомеността, да информират и да предоставят консултации на организациите относно възможностите, предлагани от ЕСФ +;
 - o
 - o o
31. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета и на Комисията.

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ

След успешното използване и продължаването на Европейския социален фонд в продължение на десетилетия, Европейският социален фонд плюс (ЕСФ +) беше създаден за последен път за периода 2021—2027 г. ЕСФ + има за цел да допринесе за социалната програма на Европейския съюз и е основният инструмент за изпълнение на принципите, определени в Европейския стълб на социалните права, като подкрепя държавите членки и местните и регионалните власти да инвестират в хората чрез мерки в подкрепа на високи равнища на заетост, справедлива социална закрила и квалифицирана и устойчива работна сила, готова за бъдещия свят на труда. Той е доказал своята ефективност и милиони хора са се възползвали от възможностите на ЕСФ +. 6,8 милиона души са намерили работа, 14,2 милиона души са се възползвали от хранителна помощ, 10,3 милиона души са получили квалификация, а 3 милиона участници са участвали в образование или обучение с участието на ЕСФ +.

Настоящата програма ще приключи през 2027 г., което означава, че трябва да помислим за бъдещето на фонда. Целта на настоящия доклад на докладчика е да се изпрати ясно и категорично послание до Европейската комисия относно начина, по който следва да бъде оформен бъдещият Европейски социален фонд +.

Стана ясно, че особено при настоящите кризи в света ще бъде трудно да се постигнат водещите цели, определени в Европейския стълб на социалните права, като се има предвид, че до 2030 г. най-малко 78 % от населението на възраст между 20 и 64 години следва да бъде трудово заето, най-малко 60 % от всички възрастни следва да участват в обучение всяка година, а броят на хората, изложени на риск от бедност или социално изключване трябва да намалее с 15 милиона, включително най-малко 5 милиона деца. През 2023 г. близо 100 милиона души в ЕС са били изложени на риск от бедност или социално изключване, което представлява над 20 % от населението на Европейския съюз. При децата и хората с ниско равнище на образование вероятността да бъдат изложени на риск от бедност или социално изключване е още по-голяма. Над 45 % от гражданите на трети държави, живеещи в ЕС, и 28 % от гражданите на ЕС, живеещи в друга държава от ЕС, са изложени на риск от бедност или социално изключване, а около 10 % от хората, които работят, живеят в бедност. Нарастващите цени и издръжката на живота са основна тема, която буди загриженост у европейските граждани. ЕСФ + след 2027 г. следва да бъде разработен, като се вземе предвид тази тревожна реалност.

В този контекст в доклада се подчертава, че е изключително важно ЕСФ + да продължи да бъде в състояние да набелязва и достига до хората и групите, които най-много се нуждаят от фонда, като например хората, живеещи в бедност, възрастните хора, мигрантите, жените, децата, хората с увреждания, хората, нуждаещи се от справедлив преход. Заедно със социалните партньори и организациите на гражданското общество фондът трябва да отговаря на нуждите на тези хора, като инвестира в социалното измерение на Европейския съюз. Фондът следва да бъде достъпен, приобщаващ и да има междусекторен подход. Важно е ЕСФ + да бъде там за всички видове социални организации и предприятия във всички държави членки и във всички региони. Принципът на партньорство следва да се отстоява и укрепва. За да се постигне всичко това, в доклада се призовава за удвояване на бюджета на ЕСФ +.

Освен това в доклада се определят основните цели, принципи, функционирането и разпределението на фонда, като например многократния призив за специален бюджет за Гаранцията за децата.

ЕСФ + е уникален в контекста на европейските фондове, тъй като е насочен конкретно към социалните политики и инициативи. Поради това настоятелно призоваваме Комисията да гарантира, че ЕСФ + ще продължи да функционира като самостоятелен фонд и няма да бъде разделян или слят с други фондове. Сливането или разделянето би усложнило отдаването на приоритет на социалните инвестиции, проектите в областта на заетостта и социалното приобщаване, както и достигането до тези, които най-много се нуждаят от тях, и с оглед на всички предизвикателства, пред които сме изправени, не бива да допуснем това.

**ANNEX: ENTITIES OR PERSONS
FROM WHOM THE RAPPORTEUR HAS RECEIVED INPUT**

Pursuant to Article 8 of Annex I to the Rules of Procedure, the rapporteur declares that she has received input from the following entities or persons in the preparation of the draft report:

Entity and/or person
European Trade Union Confederation
FNV Nederland
Deutscher Gewerkschaftsbund
European Disability Forum
PICUM
Save the Children
COFACE Families Europe
Red Cross
European Anti-Poverty Network
Caritas
Eurodiaconia
European Association for the Education of Adults

The list above is drawn up under the exclusive responsibility of the rapporteur.

Where natural persons are identified in the list by their name, by their function or by both, the rapporteur declares that she has submitted to the natural persons concerned the European Parliament's Data Protection Notice No 484 (<https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do>), which sets out the conditions applicable to the processing of their personal data and the rights linked to that processing.